

Instytut Pamięci Narodowej - Katowice

<http://katowice.ipn.gov.pl/pl3/publikacje/ksiazki-katowice/30645,Bytom-w-cieniu-dwoch-totalitaryzmow-Szkice-z-dziejow-miasta-1933-1989.html>
2019-09-21, 02:57

Bytom w cieniu dwóch totalitaryzmów. Szkice z dziejów miasta 1933-1989

***Bytom w cieniu dwóch totalitaryzmów.
Szkice z dziejów miasta 1933-1989, red.
Sebastian Rosenbaum, Katowice 2012, 428
s.***

Piętnaście pomieszczonych w tym tomie artykułów traktuje o czasach Trzeciej Rzeszy i o systemie nazistowskim, przede wszystkim jednak o okresie między 1945 a 1989 r. – od narodzin nowego systemu komunistycznego w latach powojennych po rozkład reżimu u schyłku lat osiemdziesiątych. Autorzy tekstów omawiają ideologizację szkolnictwa pod „brunatnym” i „czerwonym” reżimem, podstawy społeczne mieszkańców miasta i powiatu w cieniu niemieckiej klęski pod Stalingradem i życie codzienne w dobie kryzysu lat osiemdziesiątych, Bytom jako miejsce powojennych migracji, początki Urzędu Bezpieczeństwa i przebieg wyborów do Sejmu Ustawodawczego w 1947 r., sytuację parafii farnej w mieście w latach Polski Ludowej. Osobne artykuły poświęcono architekturze obydwu totalitaryzmów i sytuacji przemysłu bytomskiego w okresie 1945-1989. Dwa teksty przedstawiają z różnych perspektyw badawczych początek i koniec drugiej wojny światowej.

We wszystkich artykułach uwydatnia się prymat polityczności w realiach półwiecza 1933-1989. Choć tylko niektóre teksty dotyczą bezpośrednio problematyki ściśle politycznej (artykuły Adama Dziuby, Sebastiana Rosenbauma, Dariusza Węgrzyna, Mirosława Węckiego), także pozostałe materiały ukazują interakcję polityczności z realiami społecznymi, gospodarczymi, oświatowymi czy wyznaniowymi. Obrazują tym samym wszechobecność wymiaru ideologicznego i politycznego, przenikającego całą sferę życia społecznego czasów Trzeciej Rzeszy i Polski Ludowej.

SPIS TREŚCI

Wstęp

Mirosław Węcki, *Partia nazistowska (NSDAP) w Bytomiu i powiecie bytomskim 1933–1945. Struktury i kadry kierownicze*

Joanna Lusek, *Ideologizacja bytomskiego szkolnictwa w latach 1933–1939*

Grzegorz Bębniak, *Epizody września 1939 r. w Bytomiu i okolicach. Freikorps Ebbinghaus*

Mirosław Sikora, *Vox populi. Sondowanie opinii publicznej przez Służbę Bezpieczeństwa III Rzeszy. Studium na przykładzie Bytomia i powiatu bytomsko-tarnogórskiego w okresie przesilenia w wojnie (grudzień 1942 – wrzesień 1943)*

Bartłomiej Warzecha, *Działania zbrojne w rejonie Bytomia w styczniu 1945 r.*

Tomasz Fic, *Migracje ludności Bytomia na tle Gliwic i Zabrze w latach 1945–1950*

Adam Dziuba, *Legalna scena polityczna w Bytomiu w latach 1945–1948*

Robert Ciupa, *Kadra kierownicza Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Bytomiu*

Dariusz Węgrzyn, *Teatr wyborczy w mieście odzyskanym. Rola Urzędu Bezpieczeństwa w przeprowadzeniu wyborów do Sejmu Ustawodawczego 19 stycznia 1947 r. w Bytomiu i powiecie bytomskim*

Bogumiła Bobik, *Szkolnictwo w Bytomiu w latach powojennych*

Henryka Andrzejczak, *Ks. Wacław Schenk – między posługą duszpasterską, aktywnością naukową i oddziaływaniem społecznym*

Bogusław Tracz, *Z problemów życia codziennego mieszkańców Bytomia w latach osiemdziesiątych XX wieku*

Sebastian Rosenbaum, *Koniec systemu. Rozkład partii komunistycznej i powstanie nowej sceny politycznej w Bytomiu (1988–1990)*

Małgorzata Derus, *Architektura dwóch totalitaryzmów w Bytomiu*

Adam Frużyński, *Bytomski przemysł ciężki w okresie Polski Ludowej (1945–1989)*

Gdzie kupić publikacje:

[Punkt sprzedaży](#)